Raadsvoorstel

Onderwerp **Zaakid**	Tweede Tussenbericht 2026 2026-126940
Auteur	Irma de Wit +31793468815 I.J.de.Wit@zoetermeer.nl
Gemeentesecretaris a.i.	Meijer, A.S.
Afdelingshoofd	Schippers H.M. (Marcel)
Portefeuillehouder	Wethouder Boerboom
Medeverantwoordelijke(n)	

Uiterste behandeldatum (+ reden)	
Programma(s)	Alle
Eerdere besluitvorming	Programmabegroting 2026-2029 Perspectiefnota 2027/Eerste Tussenbericht 2026
Samenvatting	In het Tussenbericht geeft het college aan de raad aan welke afwijkingen er zijn in de uitvoering van de Programmabegroting van het lopende jaar (2026). De uitvoering van activiteiten die in de begroting staan opgenomen, loopt niet overal zoals gepland. Dit heeft vaak financiële gevolgen. De betreffende onderwerpen en om welke bedragen het gaat, staan in dit Tweede Tussenbericht 2026. Per saldo laat het Tweede Tussenbericht een nadeel zien van € 10,806 mln. Met de afwijkingen uit het Eerste Tussenbericht, raadsbesluiten die dit jaar zijn genomen die de financiën betreffen en de afwijkingen uit het Tweede Tussenbericht komt de gemeente naar schatting aan het einde van het jaar uit op een nadeel van € 4,541 mln. Hiervan is nog € 1,6 mln. nodig voor activiteiten die naar verwachting in 2027 gaan plaatsvinden. In het negatieve saldo is rekening gehouden met een onttrekking van € 5 mln. uit de Vrij inzetbare reserve zoals besloten is bij de vaststelling van de Programmabegroting 2026-2029. Het Tweede Tussenbericht is ook te lezen in het begrotingsportaal van de gemeente Zoetermeer: https://zoetermeer.begrotingsapp.nl/
Bijlagen	1. Tweede Tussenbericht 2026 2. Begrotingswijziging

Raadsbesluit

Raadsvoorstel Tweede Tussenbericht 2026
2026-126940

De raad van de gemeente Zoetermeer;
Gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 22 september 2026

besluit

1. De baten en de lasten op de programma's voor 2026 aan te passen met per saldo een nadelig resultaat van € 10.806.000 zoals verwoord in het Tweede Tussenbericht 2026 (bijlage 1).
2. De volgende investeringsbudgetten te laten vervallen:
   a. Aardgasvrij en duurzame energiebronnen Rakkersveld € 654.850 (programma 4);
   b. Aardgasvrij Croesinckplein Welkom 2 € 817.142 (programma 7);
   c. Voorbereidingskrediet zonnepanelen gemeentelijke accommodaties € 98.931 (programma 7).
3. Van de panden aan de Ambachtsherenlaan, Darwinstraat en de Rokkeveenseweg de boekwaarde af te waarderen voor een bedrag van € 882.398 met dekking vanuit de voorziening nadelige complexen voor hetzelfde bedrag.
4. Investeringsbudgetten te herfaseren vanuit 2026 voor een bedrag van € 48.550.759 naar 2027 voor een bedrag van € 1.056.665, naar 2028 voor een bedrag van € 1.156.000, naar 2029 voor een bedrag van € 40.758.562 en naar 2030 voor een bedrag van € 5.579.532.
5. Aanvullende investeringsbudgetten beschikbaar te stellen voor:
   a. Zonwering scholencomplex Spitsbergen € 100.000 (programma 1);
   b. Actualisatie prijspeil van investeringen schoolgebouwen € 560.724 (programma 1);
   c. Aanpassing verkeersregelinstallaties € 700.000 (programma 3);
   d. Herbouw 't Westpunt € 100.000 (programma 4);
   e. Verbouwing Koeienweide voor lokale buurtteams € 115.000 (programma 4);
   f. Vervanging laptops € 100.000 (overzicht overhead).
6. Nieuwe investeringsbudgetten beschikbaar te stellen voor:
   a. Tijdelijke huisvesting brandweer € 182.000 (programma 7);
   b. Verbouwing Prismalaan 40 voor lokale buurtteams € 235.000 (overzicht Overhead);
   c. Voorbereidingskosten stationsgebied/Plintgebouw € 280.000 (programma 7);
   d. Verkeersveiligheidsmaatregelen voor € 800.000 met dekking vanuit de MRDH voor hetzelfde bedrag. Per saldo daarmee neutraal (programma 3).
7. De volgende toevoegingen aan of vrijval van voorzieningen op te nemen in de begroting:
   a. € 374.680 toe te voegen aan de voorziening Groot onderhoud gemeentelijke gebouwen (programma 1);
   b. € 600.000 toe te voegen aan de voorziening Groot onderhoud riolering/ondergronds (programma 3);
   c. € 50.000 toe te voegen aan de voorzieningen Juridische geschillen (programma 4);
   d. € 64.298 toe te voegen aan de voorziening Nadelige complexen (programma 7);
   e. € 101.951 toe te voegen aan de voorziening Regeling vervroegd uittreden (overzicht overhead.
8. De volgende uitgaven uit voorzieningen in de begroting op te nemen:
   a. Hogere besteding uit de voorziening riolering voor onderhoud aan de riolering van

€ 750.000 (programma 3);
   b. Lagere besteding uit de voorziening groot onderhoud panden in 2026 van € 1.100.000 door herfasering van de verduurzaming van het CKC en hogere besteding in 2027 voor hetzelfde bedrag (programma 4);
   c. Besteding vanuit de reserve pensioenvoorziening wethouder voor € 170.000 (programma 6);
   d. Hogere besteding uit de voorziening Regeling Vervroegd Uittreden (RVU) voor € 27.410 (overzicht overhead).
9. De reserve sociaal domein in te stellen en daar in 2026 € 5.000.000 aan toe te voegen (OAD).
10. De reserve dekking tijdelijke intensivering beleid in te stellen en daar in 2026 € 5.000.000 aan toe te voegen ter dekking van beleidsintensiveringen in de coalitieperiode (OAD).
11. De volgende toevoegingen/onttrekkingen aan de reserves in de begroting op te nemen:
   a. € 275.605 toe te voegen aan de reserve Arbeidsmarktregio (OAD);
   b. € 185.000 toe te voegen aan de reserve Fonds Zoetermeer 2040 vanwege de groei van de stad (OAD);
   c. € 5.000.000 toe te voegen aan de reserve Flankerend beleid ten behoeve van de ontwikkeling van de organisatie (OAD);
   d. € 1.000.000 te onttrekken aan de reserve Flankerend beleid ten behoeve van de organisatieontwikkeling (overzicht overhead);
   e. € 650.000 te onttrekken uit de Brede bestemmingsreserve ten behoeve van de verbouwing van het stadhuis Forum (overzicht overhead);
   f. € 128.919 te onttrekken aan de reserve Investeringsimpuls amateurverenigingen (programma 4);
   g. € 29.570 toe te voegen aan de Brede bestemmingsreserve vanwege ontvangen compensatie voor water en groen van projectontwikkelaars (programma 7);
   h. € 1.376.911 te onttrekken aan de Egalisatiereserve groot onderhoud bovengronds ten gunste van het begrotingssaldo (programma 3);
   i. € 512.744 te onttrekken aan de reserve Fonds Zoetermeer 2040 en € 512.743 te onttrekken aan de reserve Financiële positie Ontwikkelingsbedrijf vanwege de hogere lasten voor de faciliterende projecten Eleanor Rooseveltlaan en Oostergo en de grondexploitatie Dwarstocht (programma 7).
12. De technische wijzigingen tussen programma's (per saldo en inhoudelijk neutraal) te verwerken zoals verwoord in het Tweede Tussenbericht 2026 (bijlage 1).
13. De uit dit besluit voortvloeiende begrotingswijziging vast te stellen.

Over dit besluit geen referendum mogelijk te maken omdat het een begrotingswijziging betreft. Dit besluit treedt in werking de dag na de bekendmaking.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de raad op 5 november 2026

de griffier, de voorzitter,

drs. R. Blokland MCM drs. M.J. Bezuijen

Toelichting

Probleemstelling en kader

Inleiding
Met het Tweede Tussenbericht 2026 informeert het college de raad over de belangrijkste ontwikkelingen in de uitvoering van de Programmabegroting 2026. Het betreft zowel nieuwe ontwikkelingen als actualisaties van eerder gemelde afwijkingen. Hiermee ontstaat een actueel beeld van de uitvoering van de gemeentelijke opgaven en van de verwachte financiële prognose voor het einde van het jaar.

Het financiële beeld over 2026 laat een nadeel zien. Tegenover een aantal meevallers zoals de vrijval van reserveringen, de positieve effecten uit de meicirculaire en voordelen binnen onder meer de noodopvang Oekraïne en Wmo-voorzieningen, staan een aantal financiële tegenvallers, waaronder hogere kosten voor specialistische jeugdhulp en stijgende personeelslasten. De grootste nadelen worden echter veroorzaakt door de dotaties aan de reserve dekking tijdelijke intensivering beleid, reserve sociaal domein en aan de reserve flankerend beleid. De storting in de reserve Dekking tijdelijke intensivering beleid en in de reserve Sociaal domein volgen uit het coalitieakkoord. De storting in de reserve Flankerend beleid is een voorstel ter dekking van de kosten die volgen uit de organisatieontwikkeling. Verder blijkt dat een deel van de geplande activiteiten door capaciteitsvraagstukken, complexe projecten en externe factoren later wordt uitgevoerd dan voorzien. De daarmee samenhangende middelen blijven beschikbaar voor uitvoering in latere jaren. Bij de resultaatbestemming van de jaarrekening 2026 wordt door de raad besloten over deze middelen.

Beoogd effect
Met de vaststelling van dit Tweede Tussenbericht actualiseert de raad de financiële kaders voor 2026 en ontstaat een zo realistisch mogelijk beeld van de verwachte jaaruitkomst.
Het Tweede Tussenbericht heeft ook een functie in het behouden van de rechtmatigheid. Rechtmatig betekent dat de handelswijze van het college in overeenstemming is met de geldende regels en besluiten. De raad geeft, door het Tussenbericht met bijbehorende begrotingswijziging vast te stellen, toestemming aan het college voor de verwachte afwijkingen.

Financiële uitkomst op hoofdlijnen
De afwijkingen die in dit Tweede Tussenbericht staan, leiden tot een nadeel ten opzichte van de begroting van € 10,806 mln. Dit bedrag bestaat uit meerdere voor- en nadelen. In de tabel hieronder leest u om welke bedragen per programma het gaat.

Bedrag in € * 1000

Per programma	
1. Onderwijs, economie en arbeidsparticipatie	1.215
2. Samen leven en ondersteunen	-1.450
3. Leefbaarheid, duurzaam en groen	1.669
4. Vrije tijd	260
5. Veiligheid	-1.095
6. Dienstverlening en samenspraak	-200
7. Inrichting van de stad	-217
Overzicht overhead	-1.718
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	-9.270
Totaal meldingen	**-10.806**

In onderstaande tabel staat welke afwijkingen een budgettair effect hebben van € 0,5 mln. of meer. De meest opvallende afwijkingen zijn de dotaties aan drie reserves. De dotatie aan de reserve Dekking tijdelijke intensivering beleid en de reserve Sociaal domein (voor in totaal € 10 mln. in 2026) volgen uit het gesloten coalitieakkoord. De dotatie aan de reserve Flankerend beleid heeft te maken met de organisatieontwikkeling. Er is gewerkt aan een ontwikkelagenda waarvoor de komende jaren extra kosten gemaakt zullen worden. Het voorstel is om deze kosten te dekken uit de reserve.

Eindejaarsprognose 2026

In onderstaande tabel wordt u meegenomen in de opbouw van de eindejaarsprognose. In de (primitieve) Programmabegroting 2026-2029 (zoals in november 2025 is vastgesteld), is een voordelig begrotingssaldo gepresenteerd van € 420.000. In dit saldo is rekening gehouden met dekking vanuit de Vrij inzetbare reserve voor € 5 mln.

In de Perspectiefnota 2027/Eerste Tussenbericht bent u geïnformeerd over de afwijkingen die verwacht werden voor het jaar 2026. Deze afwijkingen gaven een verbetering van het begrotingssaldo te zien met € 5,845 mln. Het verwachte begrotingstekort werd daardoor verhoogd naar € 6,265 mln. Daarnaast zijn tot en met juli raadsbesluiten genomen die deels gedekt worden vanuit de Vrij inzetbare reserve voor een bedrag van ruim € 7,9 mln. Het betreft dekking voor de verduurzaming en het binnenklimaat van het CKC en voor de reorganisatie binnen het Sociaal Domein.

Programma		Bedrag in € * 1.000
1	WSW en beschut werk	894
1	Personeelslasten Sociaal Domein	-700
1	Onderwijsvastgoed	720
2	Specialistische jeugdhulp	-3.000
2	Wmo hulpmiddelen- en woningaanpassingen	1.100
2	Noodopvang Oekraïne	1.488
2	Stimuleren uitstroom statushouders	510
2	Gebiedsgerichte ondersteuning - InZet	-600
3	Vrijval egalisatiereserve groot onderhoud bovengronds	1.376
3	Kwaliteitsimpuls openbare ruimte	-500
4	Verduurzamen Stadstheater	1.100
4	Vergroten toegankelijkheid gemeentelijke gebouwen	500
4	Beheer en onderhoud culturele en sportaccommodaties	-649
5	Bijdrage VRH, ODH en capaciteit	-591
7	Beheerkosten en lagere huurinkomsten op vastgoed	-650
Overhead	Personele lasten	-1.688
OAD	Meicirculaire	1.629
OAD	Inzetten en vrijval reserveringen	3.360
OAD	Dotatie reserve beleidsimpuls (coalitieakkoord)	-5.000
OAD	Dotatie flankerend beleid	-5.000
OAD	Dotatie Sociaal Domein (coalitieakkoord)	-5.000
	Overig	-105
	Totaal	**-10.806**

Bij dit Tweede Tussenbericht worden afwijkingen verwacht met per saldo een nadeel van € 10,806 mln. Daarmee komt het begrotingssaldo op een nadeel van € 4,541 mln.

Bedrag in € * 1000

Programmabegroting 2026	420
Afwijkingen TB/PN27 en raadsbesluiten tot en met mei 2026	5.845
Saldo programmabegroting 2026 na Perspectiefnota 2027/TB1	**6.265**

Saldo programmabegroting 2026 na Perspectiefnota 2027/TB1	**6.265**
raadsbesluiten tot en met juli	0
Afwijkingen TB2	-10.806
Indicatie resultaat 2026	**-4.541**

De verwachting is dat de gemeente in 2026 niet alle geplande activiteiten kan uitvoeren. Sommige geplande activiteiten lopen vertraging op en worden waarschijnlijk pas in 2027 uitgevoerd. Dit noemen we 'budgetoverhevelingen'. Het besluit over het al dan niet overhevelen van budgetten wordt genomen bij het Eerste Tussenbericht 2027 (Perspectiefnota 2028). Als de activiteiten zonder vertraging zouden zijn uitgevoerd, zouden de lasten in 2026 € 1,6 mln. nadeliger zijn. Zonder de vertragingen zou het budgettaire effect van dit tussenbericht dan ook € 1,6 mln. lager zijn, te weten (- € 4,541 mln. - € 1,6 mln. =) - € 6,141 mln. In onderstaande tabel staan de activiteiten die vertraging opgelopen hebben.

Bedrag in € * 1.000

Programma	Budgetoverhevelingen/resultaatbestemmingsvoorstel	
2	Impulsgelden toegankelijkheid	150
3	Materialendepot Lansinghage	100
4	Verduurzamen Stadstheater	1.100
7	Wonen	250
	Totaal	**1.600**

Investeringsbudgetten (beslispunt 2, 4, 5 en 6)

In dit Tweede Tussenbericht wordt een groot aantal aanpassingen voorgesteld op de investeringsbudgetten. Deze budgetten hebben niet direct invloed op het begrotingssaldo, maar via de kapitaallasten (afschrijving en rente). In de programma's staat onder het kopje afwijking geïnvesteerde activa in de toelichting opgenomen om welke investeringsbudgetten het gaat en wat de reden is van de afwijking. Deze afwijkingen worden in dit raadsvoorstel per onderwerp voorgesteld in een afzonderlijk beslispunt.

Bij beslispunt 2 gaat het om het laten vervallen van investeringsbudgetten.
In november 2020 zijn door de gemeenteraad investeringsbudgetten beschikbaar gesteld voor "Verduurzaming gemeentelijke panden Palenstein". De betreffende investeringen zijn niet gerealiseerd. Het grote collectieve WKO-net (warmte-koude-opslag) Palenstein is echter zeer vertraagd en niet altijd aangelegd. De destijds in 2020 gehanteerde bedragen voor de businesscase zijn door alle ontwikkelingen nu in 2026 niet meer van toepassing.
Zodra er zicht komt op de concrete realisatie van het WKO-net zal een nieuw, volledig geactualiseerd raadsvoorstel worden voorgelegd aan de raad.

Voor het investeringsbudget "Zonnepanelen gemeentelijke accommodaties" uit juli 2019 geldt in principe hetzelfde. Ook hier zijn destijds gehanteerde de uitgangspunten niet meer van toepassing en dient er een nieuwe businesscase te worden opgesteld.

Bij beslispunt 4 gaat het om het zo realistisch mogelijk inschatten van het tijdstip van uitvoering van de investeringen. Voor een aantal investeringen geldt dat deze pas in komende jaren zullen worden uitgevoerd. Hierdoor wordt in 2026 ruim € 48,5 mln. minder geïnvesteerd. De nieuwbouw van het ONC aan de Parkdreef van € 31 mln. komt naar verwachting gereed in 2029. Dit geldt ook voor een aantal andere schoolgebouwen. Dit staat opgenomen op

programma 1. Ook investeringen in andere gebouwen verschuiven naar latere jaren zoals onder andere te lezen staat in programma 4.

Voor een aantal investeringen geldt dat het oorspronkelijk vastgestelde investeringsbudget niet toereikend is. Bij dit Tweede Tussenbericht wordt daarom extra krediet gevraag bij beslispunt 5.

Beslispunt 6 betreft de aanvraag van nieuwe investeringsbudgetten.

Reserves en voorzieningen (beslispunt 7, 8, 9 en 10)
Extra stortingen en onttrekkingen aan reserves en toevoegingen aan voorzieningen en de aanwending van voorzieningen, zijn beslispunten voor de raad.
De genoemde beslispunten bij 7, 8, 9, en 10 bevatten niet de lagere onttrekkingen aan reserves. Deze hangen veelal samen met de vertraging in de uitvoering waardoor de onttrekking aan de reserve naar een later stadium verschuift. Deze zijn wel te lezen in bijlage 1, maar staan niet als beslispunt opgenomen.

Financiën
De financiële consequenties zijn hiervoor toegelicht en staan nader uitgewerkt in bijlage 1 Tweede Tussenbericht 2026

Controleprotocol
Niet van toepassing.

Participatie en Communicatie
Niet van toepassing.

Duurzaamheid
Niet van toepassing

Toegankelijkheid en bruikbaarheid voor gehandicapten
Niet van toepassing.

Rapportage en evaluatie
Niet van toepassing.

Planning
Datum raadsbehandeling: begrotingsdebat 5 november 2026